

FI

FI

FI

EUROOPAN KOMISSIO

Bryssel 31.3.2010
KOM(2010) 135 lopullinen
VOL. I

**KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE,
EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE SEKÄ ALUEIDEN
KOMITEALLE**

Komission työohjelma 2010

Tekojen aika

SISÄLLYSLUETTELO

1.	Johdanto: uusi aikakausi	3
2.	Kriisin voittaminen ja sosiaalisen markkinatalouden säilyttäminen Euroopassa	4
2.1.	Kriisistä irtautuminen.....	4
2.2.	Eurooppa 2020 -lippulaivahankkeiden edistäminen	5
2.3.	Euroopan pullonkaulojen ja puuttuvien yhteyksien korjaaminen.....	6
3.	Euroopan kansalaisten toimintasuunnitelma: ihmisten tuominen EU:n toiminnan keskiöön	7
3.1.	Kansalaisten Euroopan rakentaminen.....	7
3.2.	Avoimen ja turvallisen Euroopan varmistaminen.....	8
3.3.	Pitkän aikavälin yhteiskunnallisiin haasteisiin vastaaminen.....	8
4.	Ulkosuhdestrategia: johdonmukaisesti toimiva ja vaikutusvaltainen Euroopan unioni	9
4.1.	Vahva ja johdonmukaisesti toimiva ulkoinen edustus – EU globaalina toimijana.....	9
4.2.	Euroopan kauppastrategian syventäminen.....	9
4.3.	EU:n naapuruus-, laajentumis- ja kehitysyhteistyöpolitiikan toteuttaminen	10
5.	EU:n välineiden ja työskentelytapojen uudistaminen	10
5.1.	Järkevä sääntely – politiikan vaikutuksen varmistaminen	10
5.2.	Eurooppa-asioista tiedottaminen	11
5.3.	EU:n rahoituskehityksen mukauttaminen poliittisten painopisteiden mukaisesti.....	12
6.	Päätelmä: Eteenpäin.....	13

1. JOHDANTO: UUSI AIKAKAUSI

Vuosi 2010 merkitsee Euroopan unionille uuden aikakauden alkua.

Kriisi on koetellut meitä, ja yhteisöt, kansalaiset ja yritykset kaikkialla Euroopassa ovat joutuneet valtavan paineen alle. Euroopan yhteisvastuu on pantu koetukselle. Euroopan unionin jäsenvaltiot ovat tunnustaneet olevansa toisistaan riippuvaisia ja vetäneet yhtä köyttä kriisiin kukistamiseksi. Nyt unionin on osoitettava samaa määrätietoisuutta ja yhtenäisyyttä tulevaisuuden suhteen.

Paluu entiseen ei ole vaihtoehto. Unionin edessä olevat haasteet ovat suurempia kuin ennen taantumaa. Liikkumavaramme on rajallinen, eikä muu maailma ole pysähtynyt paikoilleen. Meidän on otettava piksemme ja muokattava toimintaamme.

Kriisin selkeä opetus on, että Eurooppa voi menestyä, jos se toimii kollektiivisesti, unionina. Euroopalla ei ole muuta vaihtoehtoa kuin vastata kriisiin, joka on välitön haasteemme, ja kohdata pitkän aikavälin haasteet, kuten globalisaatio, ilmastonmuutos ja ikääntyminen, jotta voimme korjata viimeaikaiset menetykset, palauttaa kilpailukykyämme ja saattaa EU:n ylöspäin johtavalle kestäväen kasvun tielle.

Lissabonin sopimus on tullut voimaan, uusi Euroopan parlamentti on valittu ja uusi komissaarien collegio on nimitetty, joten EU:lla on tarvittavat välineet.

Nyt tarvitaan poliittista tahtoa. Euroopan komissio on valmis tarttumaan haasteeseen. Puheenjohtaja Barroson syyskuussa 2009 esittämät poliittiset linjaukset käynnistivät keskustelun siitä, mihin suuntaan Euroopan olisi mentävä ja mitä konkreettisia toimenpiteitä sen olisi edistettävä. Euroopan parlamentissa järjestetyt kuulemiset ja niitä seurannut hyväksymisäänestys oli hetki, johon eurooppalainen demokratia kiteytyi, joka nosti esiin yhteiset arvot ja varmisti, että tulevilla EU:n aloitteilla on laaja omistajuus. Tiivis yhteydenpito Eurooppa-neuvoston ja EU:n muiden toimielimien kanssa on myös auttanut rakentamaan yksimielisyyttä siitä, miten tästä jatketaan.

Uusi komissio keskittyy neljään toimenpidealueeseen:

- kriisin voittaminen ja sosiaalisen markkinatalouden säilyttäminen Euroopassa
- kansalaisten toimintasuunnitelma, jossa asetetaan kansalaiset EU-toiminnan keskipisteeseen
- kunnianhimoisen, johdonmukaisen ja kattavan ulkosuhdestrategian kehittäminen
- EU:n välineiden ja työskentelytapojen uudistaminen.

Tässä ensimmäisessä työohjelmassa keskeisellä sijalla ovat vuoden 2010 strategiset aloitteet. Lisäksi siinä tuodaan viitteellisesti esiin harkittavana olevia tulevien vuosien aloitteita. Tällä tavoin tuleva toiminta on Euroopan parlamentin ja neuvoston sekä sidosryhmien ennustettavissa, ja näin säilytetään joustavuus, joka on välttämätöntä muuttuviin olosuhteisiin sopeutumiseksi. Aloitteiden tavoitteena on vastata välittömiin haasteisiin ja tuottaa tuloksia nopeasti sekä muokata Euroopan tulevaisuutta tavalla, josta Euroopan kansalaiset hyötyvät pitkällä aikavälillä. Komissio vahvistaa aloitteilla EU:n toimille seuraavan vuosikymmenen

aikana suunnan, joka tulee esiin myös Eurooppa 2020 -strategiassa ja EU:n tulevan talousarvion valmistelutöissä.

2. KRIISIN VOITTAMINEN JA SOSIAALISEN MARKKINATALOUDEN SÄILYTTÄMINEN EUROOPASSA

Uuden komission ensimmäinen poliittinen teko oli esittää välittömästi pääaloitteensa ”Eurooppa 2020 – Älykkään, kestävän ja osallistavan kasvun strategia”¹. Ehdotuksessa kerrotaan, miten EU voi irtautua kriisistä ja siirtyä kestävämmän ja dynaamisemman kasvun polulle, jolla työllisyys, tuottavuus ja sosiaalinen yhteenkuuluvuus ovat korkealla tasolla.

Kevään Eurooppa-neuvosto vahvisti viime viikolla Eurooppa 2020 -strategian keskeiset elementit. Se peräänkuulutti strategialle vahvaa eurooppalaista johtajuutta ja yhteistä omistajuutta. Lähestymistavan ytimenä ovat selkeät EU:n tason ja kansallisen tason tavoitteet, uusi talouden ohjausjärjestelmä ja lippulaivahankkeiden kehittäminen. Nämä ohjaavat EU:n ja jäsenvaltioiden yhteistä työtä avainalueilla². Kesäkuun Eurooppa-neuvoston odotetaan vahvistavan strategian kulmakivet, ja sen jälkeen komissio työskentelee yhdessä jäsenvaltioiden kanssa tulosten aikaansaamiseksi. Tulevina kuukausina ja vuosina toteutetaan konkreettisia toimia uuden strategian toteuttamiseksi. Vuonna 2010 tämä näkyy komission työssä kolmella akselilla.

2.1. Kriisistä irtautuminen

Tämänhetkisen taloustilanteen vuoksi komissio on esittänyt strategisia toimia, joilla:

- vahvistetaan talouden valvontaa ja koordinointia ja parannetaan ohjausjärjestelmää euroalueella. Komissio esittää kesäkuun Eurooppa-neuvostoa varten ehdotuksensa, jotka koskevat politiikan koordinoinnin tehostamista julkisen talouden valvontapuitteiden vahvistamiseksi vakaus- ja kasvusopimuksen yhteydessä, makrotalouden epätasapainon, kilpailukykyerot mukaan lukien, korjaamista vahvemmilla toimintasuosituksilla ja rahoitusjärjestelmän haavoittuvuuden vähentämistä yhdennettyä lähestymistapaa noudattaen (strateginen aloite 1).
- autetaan palauttamaan julkinen talous kestävämmälle tielle. Komissio esitti äskettäin arviointinsa vakaus- ja kasvusopimuksen puitteissa esitetyistä vakaus- ja lähentymisohjelmista ja kiinnitti huomiota keinoihin, joilla julkisen talouden vakaus voitaisiin säilyttää. Seuranta toteutetaan ja yhdistetään paremmin Eurooppa 2020 -strategian seurantaan tämän vuoden syksyllä.
- varmistetaan vakaat, vastuulliset rahoitusmarkkinat, jotka palvelevat taloutta laajasti käsitettynä. Komissio tekee EU:n muiden toimielimien kanssa kovasti työtä uuden eurooppalaisen valvontarakenteen saamiseksi käyttöön vuoden 2011 alkupuolella, jotta valvonta kattaisi kunnolla kansainväliset rahoitusmarkkinat ja järjestelmäriskit voitaisiin havaita nopeasti. Lainsäädäntövallan käyttäjien pitäisi myös sopia ennen kesää pankkien

¹ KOM(2010) 2020, 3.3.2010.

² Eurooppa 2020 -strategian osana esitettiin seitsemän lippulaivaa: ”Innovaatiounioni”, ”Youth on the move (Nuoret liikkeellä)”, ”Euroopan digitaalistrategia”, ”Resurssitehokas Eurooppa”, ”Globalisaation aikakauden teollisuuspolitiikka”, ”Uuden osaamisen ja työllisyyden ohjelma” ja ”Euroopan köyhydentorjuntafoorum”.

pääomaa ja vaihtoehtoisen sijoitusrahaston hoitajia koskevista ehdotuksista. Tämän työn täydentämiseksi tarvitaan uusia ehdotuksia, joilla saatetaan valmiiksi työ, jota on tehty seuraavilla aloilla: johdannaismarkkinat (strateginen aloite 2), lyhyeksimynti ja luottoriskinvaihtosopimukset (strateginen aloite 3), talletussuojajärjestelmät (strateginen aloite 4), markkinoiden väärinkäyttö (strateginen aloite 5), toimivat kriisinhallintavälineet (strateginen aloite 6) ja vakavaraisuusvaatimukset (strateginen aloite 7). Lisäksi komissio tekee ehdotuksen suuntaviivoista pankkien kriisinhallintavälineiden perustamiselle mahdollisena kriisinhallintavälineenä. Ehdotukseen sisällytetään yhtenä vaihtoehtona rahoituslaitoksilta perittävä maksu (strateginen aloite 8). Samaan aikaan komissio toteuttaa tarvittavat toimet, jotta poikkeustoimenpiteistä voidaan vähitellen luopua, kun elpyminen vakiintuu.

2.2. Eurooppa 2020 -lippulaivahankkeiden edistäminen

Tulevina kuukausina toteutetaan konkreettisia toimia Eurooppa 2020 -lippulaivahankkeiden konkretisoimiseksi tiiviissä yhteistyössä neuvoston eri kokoonpanojen ja eri sidosryhmien kanssa. Komissio tekee ehdotuksensa antamalla seuraavat tiedonannot:

- ”Euroopan digitaalistrategia” (strateginen aloite 9): Aloitteella vauhditetaan nopeiden internetyhteyksien leviämistä ja hyödynnetään digitaaliteknologian kotitalouksille ja yrityksille tarjoamat mahdollisuudet.
- ”Globalisaation aikakauden teollisuuspolitiikka” (strateginen aloite 10): Aloitteessa esitetään prioriteetit liiketoimintaympäristön parantamiseksi etenkin pk-yritysten osalta ja vahvan ja kestävä, maailmanlaajuiseen kilpailuun pystyvän teollisen perustan kehittämisen tukemiseksi.
- ”Eurooppalainen tutkimus- ja innovointisuunnitelma” (strateginen aloite 11): Tässä ”Innovaatiounioni” -lippulaivahankkeessa esitetään prioriteetit, joilla parannetaan niitä reunaehtoja, jotka määrittävät eurooppalaista tutkimusta ja sen valmiuksia luovuuteen ja innovointiin, ympäristöinnovointi mukaan lukien. Aloite on pohjana syksyn Eurooppa-neuvoston keskusteluille.
- ”Youth on the move (Nuoret liikkeellä)” (strateginen aloite 12): Aloitteessa esitetään prioriteetit, joilla parannetaan koulutusjärjestelmien suoriutumista, vahvistetaan eurooppalaisen korkea-asteen koulutusjärjestelmän houkuttelevuutta ja tarjotaan nuorille enemmän vaihto-ohjelmia. Kriisi on vaikuttanut erityisesti nuoriin. Nuorisotyöllisyyttä koskevassa tiedonannossa (strateginen aloite 13) tullaan esittämään poliittisia toimia, joilla lisätään nuorten työllistymismahdollisuuksia, edistetään oppisopimuskoulutusta ja muuta kouluttautumista sekä parannetaan siirtymistä koulutuksesta työelämään.
- ”Uuden osaamisen ja työllisyyden ohjelma” (strateginen aloite 14): Tässä aloitteessa esitetään prioriteetit työmarkkinoiden uudistamiseksi niin, että ne edistävät työvoiman liikkuvuutta ja ihmisten taitojen ja osaamisen kehittämistä koko heidän elämänsä ajan, jotta voitaisiin lisätä osallistumista työmarkkinoille ja saada työvoiman kysyntä ja tarjonta kohtaamaan paremmin.
- ”Euroopan köyhydentorjuntafoorumi” (strateginen aloite 15): Aloitteessa esitetään keinoja, joilla varmistetaan, että kasvun ja työllisyyden edut jakaantuvat laajalle ja köyhydessä elävät voivat osallistua aktiivisesti yhteiskuntaan. Aloitteessa tukeudutaan

muun muassa kokemuksiin, joita saadaan Euroopan köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen teemavuodesta.

- Myös ”Resurssitehokas Eurooppa” -lippulaivahanketta viedään eteenpäin. Tavoitteena on kasvun irrottaminen resurssien käytöstä, mikä tuo Euroopalle kilpailuetua. Tällainen lähestymistapa auttaa EU:ta menestymään vähähiilisessä niukkojen resurssien maailmassa ja auttaa samalla torjumaan ilmastonmuutosta, ympäristön tilan heikkenemistä ja luonnon monimuotoisuuden katoamista sekä parantaa kestävästä liikkuvuutta. Komissio laatii suunnitelman, jossa määritellään avaintoimet, joita rakentamisessa ja liikenteessä tarvitaan, jotta 20 prosentin energiansäästöpotentiaali saavutetaan, ja strategian, jolla varmistetaan turvalliset, kestävät ja kilpailukykyiset energiatoimitukset kotitalouksille ja yrityksille. Komissio aikoo myös tarkistaa energiaverotusdirektiiviä, jotta energiatuotteita voidaan verottaa niiden energiasisällön ja hiilipäästötason perusteella. Vuonna 2010 komission suunnitelmiin kuuluvat seuraavat:
 - Vision laatiminen Euroopan siirtymisestä vuoteen 2050 mennessä vähähiiliseen, resurssitehokkaaseen ja ilmastonmuutokseen sopeutuvaan talouteen, jossa energia ja liikenne on hiiletöntä. Visio tarjoaisi pitkän aikavälin puitteet politiikalle ja investoinneille. Visioon kuuluisi myös analyysi siitä, mitä käytännön toimia tarvitaan päästöjen vähentämiseksi 30 prosentilla vuoteen 2020 mennessä, ja tarvittavat vuotta 2030 koskevat skenaariot.
 - Sen varmistaminen, että kestävä, tuottava ja kilpailukykyinen maatalous voi merkittäväällä tavalla vaikuttaa vuoden 2020 Eurooppaan. Maaseudun kasvu- ja työllistämismahdollisuudet olisi otettava huomioon ja samalla varmistettava tasapuolinen kilpailu. Maatalous on taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden sekä elintarviketurvan avaintekijä. Toimet kohdistuvat sellaisiin kysymyksiin kuin elintarviketuotanto, uusiutuvan energian tuotanto ja maaseudun elinvoimaisuus, ja ne ovat perustana yhteisen maatalouspolitiikan tulevaisuuden suunnan etsimiselle (strateginen aloite 33).
 - Koheesio politiikan tulevan uudistamisen valmisteleminen. Koheesio politiikalla tähdätään taloudelliseen, sosiaaliseen ja alueelliseen yhteenkuuluvuuteen sopusoinnussa Eurooppa 2020 -strategian kanssa, jotta EU:n taloutta voitaisiin uudistaa yhdessä kansallisten, alueellisten ja paikallisten toimijoiden kanssa. Viidennessä koheesioraportissa tutkitaan koheesio politiikan tulevaisuuden vaihtoehtoja vuoden 2013 jälkeen (strateginen aloite 34).
 - Komissio valmistele maaperää myös yhteisen kalastuspolitiikan perusteelliselle uudistamiselle, jotta voitaisiin luoda edellytykset aidosti elinkelpoiselle ja kestäväälle EU:n kalastuselinkeinolle, ja yhdenmetytyn meripolitiikan kehittämiseksi.

2.3. Euroopan pullonkaulojen ja puuttuvien yhteyksien korjaaminen

Jotta Eurooppa 2020 -lippulaivahankkeiden edistämistä voidaan tukea ja vastata kevään Eurooppa-neuvoston kutsuun, komissio on sitoutunut korjaamaan Euroopan puuttuvat yhteydet ja pullonkaulat. Vuonna 2010 tämä näkyy etenkin seuraavissa strategisissa aloitteissa:

- Tiedonanto yhtenäismarkkinoiden uudelleenkäynnistämisestä (strateginen aloite 16): Tiedonanto pohjautuu puheenjohtaja Barroson professori Montilta tilaaman raportin

havaintoihin, ja siinä luodaan perusta huomisen yhtenäismarkkinoita koskevan mittavan paketin kehittämiseksi yhtenäismarkkinoiden täyttäessä 20 vuotta vuonna 2012.

- Asetus tulevan EU-patentin käännösvaatimuksista. Asetuksella on tarkoitus ratkaista EU-patentin toteutumisen kannalta kriittiset kääntämiskysymykset (strateginen aloite 17).
- Valkoinen kirja liikenteestä (strateginen aloite 18): Valkoisessa kirjassa on tarkoitus hahmotella seuraavan vuosikymmenen strategiaa ja toimintasuunnitelmaa liikennepolitiikkaa ja liikenneinfrastruktuureja varten. Tavoitteena on saavuttaa liikenteen kestävyys, mikä edellyttää toimia kilpailun pullonkaulojen poistamiseksi, etenemistä kohti liikennejärjestelmää, joka on vähemmän riippuvainen fossiilisista polttoaineista, sekä turvallisuuden ja työolojen parantamista.
- Energiainfrastruktuuripaketti (strateginen aloite 19): Paketissa esitetään prioriteetit yhteenliittämiseksi ja älykkäiden verkkojen kehittämiseksi EU:ssa.

Samaan aikaan komissio pyrkii varmistamaan, että sen käytössä olevia välineitä parannetaan, jotta niistä olisi hyötyä 2020-vision toteuttamisessa. Yhtä lailla EU:n lainsäädännön asianmukainen täytäntöönpano on keskeistä EU:n politiikan toteuttamisen ja EU:n kansalaisten ja yritysten oikeuksien yhdenvertaisen suojelun kannalta. Siksi yhtenäismarkkinalainsäädännön täytäntöönpanon parantaminen on tärkeä tavoite, kuten myös palveludirektiivin täysimääräinen täytäntöönpano.

3. EUROOPAN KANSALAISTEN TOIMINTASUUNNITELMA: IHMISTEN TUOMINEN EU:N TOIMINNAN KESKIÖN

EU:n olemassaolon oikeutus on kansalaisten hyvinvoinnin parantaminen ja heidän etujensa ajaminen. Kansalaisten tarpeet, ongelmat ja kysymykset ovat nyky maailmassa hyvin monenlaisia, ja ne muuttuvat nopeasti. Useat Lissabonin sopimuksen määräykset auttavat asettamaan kansalaisten edun EU:n toiminnan keskiöön ja konkretisoimaan Euroopan kansalaisuuden käsitettä.

Tämän politiikan keskeinen elementti on Eurooppa-neuvoston joulukuussa 2009 hyväksymä Tukholman ohjelma ”Avoin ja turvallinen Eurooppa kansalaisia ja heidän suojeluaan varten”. Komissio esittää nyt kattavan toimintasuunnitelman (strateginen aloite 20) sen toteuttamiseksi (2010–2014) tarkoituksenaan varmistaa, että vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen eduista tulee kansalaisille konkreettisempia.

3.1. Kansalaisten Euroopan rakentaminen

Uusi komissio on jo tehnyt merkittäviä aloitteita Lissabonin sopimuksen nojalla: se on ehdottanut toimia, joilla toteutetaan kansalaisaloite, joka antaa ihmisille mahdollisuuden vaatia EU:n toimielimiltä toimia, ja tasoittanut tietä, jotta EU voisi liittyä Euroopan ihmisoikeussopimukseen, mikä vahvistaisi perusoikeuksien toteutumista kaikkialla Euroopassa. Lisäksi vuonna 2010 esitetään tiedonanto EU:n perusoikeuspolitiikasta.

Komissio tulee täydentämään taannoisia ehdotuksiaan uusilla ehdotuksilla kansalaisten prosessuaalisten oikeuksien parantamiseksi.

Vuonna 2010 komissio aikoo edistää jo tehtyjen ehdotusten etenemistä EU:n lainsäädäntöelimissä ja täydentää kansalaisten toimintasuunnitelmaa seuraavilla aloitteilla:

- Ehdotus tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla (strateginen aloite 21). Tarkoituksena on parantaa oikeuden päätösten tunnustamista muissa maissa.
- Ehdotus työaikadirektiivin tarkistamisesta (strateginen aloite 22). Ehdotuksessa hyödynnetään käynnissä olevan työmarkkinaosapuolten kuulemisen tuloksia nykyisen lainsäädännön selventämiseksi ja muuttamiseksi.
- Euroopan oikeudenkäyttöalueen kehittäminen, johon kuuluu myös sopimusoikeuden alan viitekehys (strateginen aloite 23), ja kansalaisten vapaan liikkuvuuden esteiden analysointi (strateginen aloite 24).

Ehdotuksia tullaan valmistelemaan, jotta voidaan selventää lähetettyjä työntekijöitä koskevan direktiivin täytäntöönpanoa ja vastata uusiin haasteisiin, kuten henkilötietosuojan takaamiseen (strateginen aloite 25). Samaan aikaan komissio aikoo vuodesta 2010 alkaen analysoida perusteellisesti politiikan yhdenmukaisuutta ryhmäkanteiden osalta ja järjestää yhteisistä lainsäädäntöperiaatteista ja konkreettisista kysymyksistä **julkisen kuulemisen**, jonka tarkoituksena on antaa suuntaa tuleville ryhmäkannetta koskeville EU:n säädösehdotuksille. Komissio aikoo myös laatia ehdotuksia rikosten uhrien suojelun parantamiseksi.

3.2. Avoimen ja turvallisen Euroopan varmistaminen

Tukholman ohjelman toteuttamista koskevassa toimintasuunnitelmassa keskitytään erityisesti kansainvälisen rikollisuuden torjuntaan ja siinä vakiinnutetaan yhteinen maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikka. Se kattaa erityisesti seuraavat:

- Järjestäytyneen rikollisuuden, terrorismin ja muiden uhkien torjunta parantamalla poliisiyhteistyötä ja oikeudellista yhteistyötä. Tähän kuuluu myös EU:n sisäisen turvallisuuden strategia (strateginen aloite 26).
- Painopiste maahanmuuttajien kotouttamiseen samalla kun puututaan laittomaan maahanmuuttoon ja parannetaan maahanmuuttovirtojen hallintaa, myös EU:n rajojen yhdennetyn valvonnan avulla.

3.3. Pitkän aikavälin yhteiskunnallisiin haasteisiin vastaaminen

Eurooppalaisessa yhteiskunnassa näkyy monia pitkäaikaisia trendejä, joilla on suora vaikutus kansalaisten jokapäiväiseen elämään. Näitä ovat uuden tekniikan leviäminen, maahanmuutto ja väestön ikääntymisen aiheuttamat paineet, ilmastonmuutoksen seuraukset ja ympäristöuhkat. Nämä trendit on otettava huomioon politiikassa sekä lieventämällä niiden riskejä että hyödyntämällä niiden mahdollisuudet tulevissa aloitteissa. Näitä trendejä on analysoitava huolellisesti. Tähän on otettava myös sidosryhmät laajasti mukaan. Komissio aikoo käynnistää julkisen keskustelun seuraavista kysymyksistä:

- Eläkkeiden tulevaisuus. Komissio esittää asiasta vihreän kirjan (strateginen aloite 27). Tarkoituksena on tarkastella vaihtoehtoja, joilla eläkkeiden kestävyys ja riittävyys voidaan varmistaa, kun otetaan huomioon väestön ikääntyminen, ihmisten liikkuvuus Euroopassa ja rahoitusmarkkinoiden toiminta.

- Tarve kehittää edelleen laillista maahanmuuttoa koskevaa politiikkaa, jotta väestön ikääntymisen aiheuttamia paineita voidaan lieventää ja lisätä Euroopan kilpailukykyä, ja sen täydentäminen uudistetulla kotouttamispolitiikalla.
- EU:n uusi biodiversiteettistrategia. Komissio esittää asiasta tiedonannon (strateginen aloite 28). Tiedonannossa on tarkoitus esittää konkreettiset toimet, joita EU:n olisi harkittava täyttääkseen kansainväliset sitoumuksensa ja vastatakseen ekosysteemiin kohdistuviin paineisiin.
- EU:n nopean toiminnan valmiudet. Komissio esittää tiedonannon EU:n katastrofivalmiudesta (strateginen aloite 29), jotta sitä voitaisiin parantaa.

Lisäksi käynnistetään julkisia keskusteluja esimerkiksi eläinten kloonauksesta, bioteknologiasta ja nanoteknologiasta tieteen uusimpien saavutusten valossa.

4. ULKOSUHDESTRATEGIA: JOHDONMUKAISESTI TOIMIVA JA VAIKUTUSVALTAINEN EUROOPAN UNIONI

EU:n on merkittävänä poliittisena, taloudellisena ja kauppamahtina otettava täysimääräisesti paikkansa kansainvälisellä näyttämöllä. Tarvitaan huomattava määrä kunnianhimoa, koordinoitua ja kuria, jotta EU voi puhua yhdellä äänellä ja tulla kuulluksi. Lissabonin sopimus tarjoaa uusia välineitä, joilla suojata Euroopan etuja maailmanlaajuisesti. EU:n on hyödynnettävä ne täysimääräisesti.

4.1. Vahva ja johdonmukaisesti toimiva ulkoinen edustus – EU globaalina toimijana

Lissabonin sopimukseen perustuvat uudet ulkosuhdejärjestelyt toteutetaan vuonna 2010. Uusi korkean edustajan toimi, EU:n ulkoisen edustuksen selvyys ja Euroopan ulkosuhdehallinnon perustaminen antavat EU:n ulkoisille toimille uutta elinvoimaa ja terävyyttä. Koska komissio edustaa EU:ta ulospäin muissa kuin YUTP:n/ETTP:n piiriin kuuluvissa asioissa ja on vastuussa poliittisista aloitteista ja politiikan täytäntöönpanosta monilla aloilla, sillä on keskeinen rooli EU:n ulkopoliittisten kunnianhimojen toteuttamisessa.

Yksi keskeisistä opetuksista, joita maailmanlaajuisesta kriisistä saatiin, on se, että kokonsa ansiosta EU ja euroalue pystyvät vaikuttamaan siihen, minkälaista politiikkaa maailmanlaajuisesti harjoitetaan. Lissabonin sopimus antaa EU:lle johdonmukaisemmin toimivan ulkoisen edustuksen, jotta voidaan varmistaa, että EU:n kansainvälinen rooli vastaa sen taloudellista painoarvoa. Komissio aikoo ehdottaa Euroopan edustuksen yhdistämistä kansainvälisissä rahoituslaitoksissa.

4.2. Euroopan kauppastrategian syventäminen

Kansainvälinen kauppa on yksi kasvun, työllisyyden ja investointien moottoreista Euroopan unionissa, ja siksi se on mitä suuremmassa määrin Euroopan kansalaisten etujen mukaista. EU on sitoutunut avoimiin yhteiskuntiin ja avoimiin markkinoihin, ja se puolustaa määrätietoisesti Euroopan etuja. Se pyrkii edelleen vähentämään kansainvälisen kaupan ja kansainvälisten sijoitusten esteitä.

Komissio aikoo antaa tiedonannon, jossa esitetään Eurooppa 2020 -kauppastrategia (strateginen aloite 30). Siinä keskitytään erityisesti saamaan päätökseen käynnissä olevat

monenväliset ja kahdenväliset kauppaneuvottelut ja parantamaan olemassa olevien sopimusten täytäntöönpanoa. Lisäksi keskitytään kansainväliseen standardointiin sekä aloitteisiin, joilla avataan kaupankäyntimahdollisuuksia tulevaisuuden aloilla, esim. huipputekniikan tuotteiden ja palvelujen ja ympäristötekniikan ja -palvelujen kaupassa. Etusijalle asetetaan myös ehdotukset, jotka koskevat korkean tason strategista vuoropuhelua esim. markkinoille pääsystä, sääntelystä, globaalista epätasapainosta, ilmastotoimista ja energiasta, ympäristöstä, raaka-aineiden saatavuudesta ja kansainvälisestä standardoinnista. Komissio työskentelee myös vahvistaakseen kahdenvälisiä suhteita keskeisten kauppakumppaneiden, kuten Yhdysvaltojen, Kiinan, Japanin ja Venäjän kanssa.

4.3. EU:n naapuruus-, laajentumis- ja kehitysyhteistyöpolitiikan toteuttaminen

Perussopimuksella annetaan Euroopalle erityinen vastuu vapauden, vakauden ja vaurauden edistämisestä naapurialueillaan. Komissio on sitoutunut kehittämään EU:n erityissuhteita naapurimaihin unionin arvojen kunnioittamisen pohjalta ja pyrkien edistämään vahvaa talousyhteistyötä. Komission yksiköt tulevat tekemään tässä tiivistä yhteistyötä ulkosuhdehallinnon kanssa.

Komissio on myös sitoutunut luotsaamaan laajentumisprosessia. Neuvottelujen edistyminen edellyttää hakijamaiden edistymistä. Erityisesti oikeusvaltioperiaatteen noudattamista painotetaan.

Kansainvälisen kehitysyhteistyön kysymykset ovat komission keskeinen prioriteetti, ja komissio aikookin tehdä ehdotuksen EU:n toimintasuunnitelmaksi vuosituhanen kehitystavoitteista vuonna 2015 järjestettävää huippukokousta edeltävälle ajalle (strateginen tavoite 31). Komissio on edelleen sitoutunut virallista kehitysapua koskeviin Monterreyn tavoitteisiin, avun tuloksellisuutta koskevaan Pariisin julistukseen ja Accran toimintasuunnitelmaan. Erityisesti sen eteen on alettu tehdä työtä, että voitaisiin varmistaa avustustoimien tehokkuus, vastuuvellisuus ja synergiaedut kehitysyhteistyöpolitiikan ja esim. muuttoliikettä, turvallisuutta, ilmastotoimia ja energiaa, elintarviketurvaa, terveydenhuollon ja koulutuksen saatavuutta koskevien politiikanlohkojen välillä.

5. EU:N VÄLINEIDEN JA TYÖSKENTELYTAPOJEN UUDISTAMINEN

Työohjelmassa korostuvat uudet aloitteet, mutta komission työn keskeinen painopiste vuonna 2010 tulee olemaan olemassa olevien politiikan välineiden tehokas hyödyntäminen ja tien tasoittaminen niiden uudistamiselle.

5.1. Järkevä sääntely – politiikan vaikutuksen varmistaminen

EU:n toimielimet ja jäsenvaltiot ovat yhdessä vastuussa siitä, että kansalaisia ja yrityksiä koskeva sääntely on korkealuokkaista. EU:n tasolla tehtävillä aloitteilla on oltava selkeä EU-lisäarvo, ja niiden on oltava soveltamisalaltaan ja luonteeltaan oikeasuhteisia. Komissio on ottanut käyttöön joukon järkevän sääntelyn välineitä, jotta voidaan varmistaa, että näin todella on. Nyt on aika harpata näiden välineiden käytännön soveltamisessa jälleen eteenpäin liittämällä ja upottamalla ne täysimääräisesti sääntelyprosessiin, jotta politiikalla olisi todella vaikutusta. Strategisten aloitteiden valmistelussa sisäisen koordinaation tukena ovat yksiköiden väliset työryhmät, jotka seuraavat niiden valmistelua vaikutusten arvioinnista aloitteen laatimiseen ja viimeistelyyn asti.

Vaikutusten arviointi

Vaikutustenarviointijärjestelmämme esiintyy läpinäkyvyyden ja vaikuttavuuden osalta edukseen vertailtaessa sitä parhaisiin kansainvälisiin käytäntöihin. Nyt asetetaan etusijalle sen varmistaminen, että järjestelmän kaikki mahdollisuudet saadaan käyttöön sekä soveltamisalan että sisällön osalta. Kaikkien vaikutuksiltaan merkittävien komission aloitteiden tukena on oltava vaikutusten arviointi. Tämä koskee myös ehdotuksia delegoiduiksi ja soveltamissäädöksiksi. Tämänhetkisessä tilanteessa työllisyysvaikutukset ja sosiaaliset vaikutukset ovat erityisen tärkeitä, ja komissio pyrkiikin vahvistamaan analyysiaan tällaisista vaikutuksista.

Parantaakseen vaikutusten arviointityön läpinäkyvyyttä komissio aikoo laatia tiekartat kaikkia sellaisia aloitteita varten, joiden vaikutus on todennäköisesti merkittävä. Se kannustaa sidosryhmiä käyttämään näitä tiekarttoja, kun ne valmistelevat panostaan politiikan muotoiluun.

Jälkiarviointi ja sääntelyn kuntotestit

Voimassa olevan lainsäädännön järjestelmällinen jälkiarviointi on tärkeää, jotta voidaan varmistaa, että politiikkamme muodostavat johdonmukaisen kehyksen ja saavuttavat tavoitteensa. Ajan mittaan täydellisestä jälkiarvioinnista tulee ennakkoehto tuleviin komission työohjelmiin sisällytettävien tärkeiden säädösten tarkistamiselle.

Pitääkseen voimassa olevan säännösten kunnossa komissio aloittaa tänä vuonna tietyistä politiikanaloista koko lainsäädännön läpikäynnin tekemällä kuntotestejä. Tarkoituksena on määrittää ajan mittaan syntyneet liialliset rasitukset, päällekkäisyydet, aukot, epäjohdonmukaisuudet ja/tai vanhentuneet toimenpiteet. Vuonna 2010 käynnistetään pilottikartoitukset neljällä alalla, jotka ovat ympäristö, liikenne, työllisyys- ja sosiaalipolitiikka sekä teollisuuspolitiikka.

Yksinkertaistaminen, hallinnollisen rasituksen vähentäminen ja poistaminen

Lainsäädännön yksinkertaistaminen ja hallinnollisen rasituksen vähentäminen ovat edelleen ensisijaisia tavoitteita, ja ne ovat olennainen osa järkevää sääntelyä. Komissio on jo tehnyt ehdotuksia, jotka ovat kunnianhimoisempia kuin tavoite vähentää hallinnollista rasitusta 25 prosenttia vuoteen 2012 mennessä, ja se on sitoutunut jatkamaan tätä työtä tulevina vuosina. Erityisenä painopisteenä on Euroopan parlamentin, neuvoston ja jäsenvaltioiden työn seuranta, sillä yritykset hyötyvät komission työstä ainoastaan, jos lainsäädäntövallan käyttäjä hyväksyy ehdotukset ja ne pannaan täytäntöön kansallisella tasolla. Samaan aikaan komissio aikoo tehdä tulevina vuosina 46 yksinkertaistamisehdotusta (ks. liite III). Lisäksi komissio aikoo peruuttaa ehdotukset, jotka on lueteltu liitteessä IV.

Täytäntöönpano

Komission keskeinen tehtävä on saada EU:n lainsäädännön vaikutukset toteutumaan täysimääräisesti kaikkialla unionissa. Komissio tulee aina tarpeen vaatiessa puuttumaan asioihin, myös oikeusteitse, varmistakseen voimassa olevan lainsäädännön täysimääräisen ja oikean täytäntöönpanon. Lisäksi komissio vahvistaa toimia, joilla se auttaa jäsenvaltioita panemaan uuden lainsäädännön täytäntöön oikeaan aikaan ja oikealla tavalla.

5.2. Eurooppa-asioista tiedottaminen

Eurooppa-asioista tiedottaminen läpinäkyvällä ja kansalaiset saavuttavalla tavalla on ennakkoodellytys sille, että kansalaiset voivat osallistua unionin demokratiaan ja että he ovat täysin tietoisia EU:n politiikan tarjoamista mahdollisuuksista. Tämä tehtävä kuuluu kaikille

toimijoille eri tasoilla, ja komissio on halukas hoitamaan oman osuutensa. Yleisten tiedotus- ja viestintätehtävien lisäksi komissio painottaa erityisesti seuraavia kolmea yhteistä viestintäpainopistettä: talouden elvyttäminen ja uusien kasvun lähteiden saaminen liikkeelle; ilmastotoimet ja energia; kansalaisten palveleminen Lissabonin sopimuksen avulla.

5.3. EU:n rahoituskehityksen mukauttaminen poliittisten painopisteiden mukaisesti

EU:n talousarviolla on pystyttävä vastaamaan Euroopan keskeisiin haasteisiin ja sen on tuotava todellista lisäarvoa unionin tärkeimpien poliittisten tavoitteiden edistämiseen. Komissio aikoo tehdä tänä vuonna talousarvion kokonaistarkastelun (strateginen aloite 32) osana laajempaa poliittista visiota selvittääkseen, miten muutoksilla talousarvion loppusummassa, sen painopisteillä ja menettelyillä voidaan antaa eurooppalaisten veronmaksajien rahoille paras mahdollinen vastine ja muokata seuraavaan monivuotiseen rahoituskehitykseen johtavaa prosessia.

Seuraavan monivuotisen rahoituskehityksen yleiseen valmisteluun liittyen komissio aikoo vuonna 2010 perusteellisesti keskustella sidosryhmien kanssa EU:n menojen, kuten yhteisen maatalouspolitiikan, koheesiopolitiikan ja tutkimuspolitiikan tulevaisuuden suunnasta. Tarkoituksena on arvioida, mitä tähän mennessä on saavutettu ja minkälaisia haasteita on edessä vuoden 2013 jälkeen, kuulla sidosryhmien näkemyksiä tulevaisuuden politiikan suunnasta ja arvioida, mikä on EU:n talousarvion rooli tulosten saavuttamisessa näillä politiikanaloilla EU:ssa. Työssä nojaututaan talousarvion kokonaistarkastelun suuntaviivoihin, ja se antaa aineksia valmistella seuraavaa monivuotista rahoituskehystä koskevia ehdotuksia, jotka komissio tekee vuonna 2011.

Ennen kuin seuraavaa rahoituskehystä koskevat ehdotukset tehdään olisi mietittävä nykyisiä talouskehityksen välineitä sekä tutkittava uusia tapoja kannustaa EU:ssa yksityisiin ja julkisiin investointeihin esim. Euroopan investointipankin välityksellä.

Tämän strategisen lähestymistavan rinnalla komissio aikoo edelleen parantaa varainhoidon moitteettomuutta samalla kun soveltamispuutteita yksinkertaistetaan painottaen voimakkaasti tuloksia, lisäarvoa ja EU:n rahoille saatavaa vastinetta. Edelleen kiinnitetään huomiota moitteettomien, vakaiden, johdonmukaisten ja kustannustehokkaiden hallinto- ja valvontajärjestelmien parantamiseen ja täytäntöönpanoon sekä komissiossa että jäsenvaltioissa. Komissio aikoo jatkaa myös OLAFin tulevaisuuden pohdiskelua.

6. PÄÄTELMÄ: ETEENPÄIN

Uuden komission ensimmäisessä työohjelmassa esitetään komission tavoitteet ja sitoumukset vuodeksi 2010 ja sen jälkeen. Siinä käsitellään välitöntä reagointia edellyttäviä kysymyksiä ja määritellään politiikan suunta tuleviin haasteisiin vastaamiseksi. Lisäksi se toimii perustana tuleville toimille toimikauden loppuaikana.

Vuoropuhelun helpottamiseksi sekä ennustettavuuden ja läpinäkyvyyden varmistamiseksi työohjelmaan on liitetty

- luettelo strategisista aloitteista, jotka komissio on sitoutunut toteuttamaan vuonna 2010 (liite I)
- tärkeimmät ehdotukset, joita käsitellään vuodesta 2010 alkaen ja jotka ovat alustavasti toimikauden loppuajan mahdollisia toimia (liite II)
- luettelo lainsäädännön yksinkertaistamista koskevista ehdotuksista ja peruutetuista ehdotuksista (liitteet III ja IV).

Komissio tarkastelee työohjelmaansa uudelleen vuosittain ja tarvittaessa vahvistaa uusia strategisia aloitteita ja hyväksyy monivuotisen ohjelman uusien olosuhteiden sekä valmistelutyön ja täytäntöönpanon tarkastelun tulosten valossa.

Komissio aikoo tehdä Euroopan parlamentin, neuvoston ja sidosryhmien kanssa tiivistä yhteistyötä varmistaakseen laajan kannatuksen koko lähestymistavalle ja yksittäisille aloitteille. Komissio toivoo, että sen työohjelma muodostaisi perustan Lissabonin sopimuksen 17 artiklan 1 kohdassa ehdotetulle toimielinten väliselle suunnittelulle. Komissio aikoo käydä EU:n muiden toimielinten ja sidosryhmien kanssa jatkuvaa vuoropuhelua vuoden 2010 työohjelman kehittämiseksi ja toteuttamiseksi.